

Wanneer publiceert CBS nieuwe cijfers uit de nationale rekeningen

CBS publiceert de belangrijkste macro-economische cijfers in een samenhangend systeem: de zogenaamde nationale rekeningen. Dit systeem geeft een kwantitatieve beschrijving van het economische proces in Nederland en de economische relaties met het buitenland. Voorbeelden van macro-economische indicatoren zijn het bruto binnenlands product (de economische groei) en het bruto nationaal inkomen.¹

CBS publiceert zowel kwartaal- als jaarcijfers uit de nationale rekeningen. Beide statistieken worden op vaste momenten herzien, omdat er na verloop van tijd steeds vollediger bronmateriaal beschikbaar komt. Op het moment dat er van een bepaald jaar vier kwartalen beschikbaar zijn, wordt er op basis van deze vier kwartaalcijfers een eerste snelle jaarberekening gemaakt. Een herziene jaarberekening wordt in juni van elk jaar gepubliceerd. Op basis hiervan worden ook de onderliggende kwartaalcijfers herzien. Deze jaarberekening wordt vervolgens het jaar erop weer aangepast, ditmaal definitief. Ook dan worden de kwartaalcijfers weer herzien. Elke vijf jaar wordt de hele tijdreeks vanaf 1995 gereviseerd; ook de definitieve cijfers veranderen dan weer.

De frequentie en momenten van publicatie verschillen per [StatLine-tabel](#) en worden hieronder uitgewerkt.

Bbp, finale bestedingen en productie (aanbod- en gebruiktabellen)

De kwartaalstatistieken op basis van de aanbod- en gebruiktabellen worden twee keer berekend: 45 dagen na afloop van een kwartaal wordt de eerste snelle berekening gepubliceerd. Vervolgens wordt 85 dagen na afloop van het kwartaal een herberekening gepubliceerd op basis van vollediger bronmateriaal. Bij het berekenen van het vierde kwartaal in maart worden de cijfers van de eerste drie kwartalen nogmaals bijgesteld.

Hierna worden de kwartaalcijfers nog drie keer herzien: bij elke nieuwe jaarberekening worden de kwartaalcijfers aangepast zodat de vier kwartalen optellen tot het nieuwe jaarcijfer. Dit gebeurt voor het eerst in juni en een tweede maal bij de definitieve jaarberekening een jaar later. Tot slot worden de kwartalen het jaar daarop definitief vastgesteld, waarbij de jaartotalen niet meer veranderen. Daarnaast wordt een aantal reeksen met kwartaalcijfers voor seizoeninvloeden gecorrigeerd. Elke keer als een nieuw kwartaal wordt toegevoegd wordt de seizoencorrectie op de hele tijdreeks uitgevoerd, waarbij alle kwartalen kunnen worden aangepast. Doorgaans zijn de bijstellingen op eerder gepubliceerde cijfers gering.

Voor de jaarcijfers zijn er vier publicatiemomenten. Daarbij is sprake van steeds vollediger bronmateriaal. Half februari worden op basis van de tweede berekening van de eerste drie kwartalen en de eerste berekening van het vierde kwartaal voor het eerst snelle jaarcijfers gepubliceerd. Eind maart worden deze jaarcijfers herzien op basis van de tweede berekening van het vierde kwartaal. Omdat beide jaarcijfers zijn gebaseerd op voorlopige kwartaalresultaten, zijn de uitkomsten te vinden in de tabellen [bbp kwartalen](#). Eind juni worden de voorlopige jaarcijfers gepubliceerd en het jaar daarop de definitieve.

Inkomens- en vermogensrekeningen (sectorrekeningen)

De jaarcijfers uit de sectorrekeningen worden op dezelfde momenten gepubliceerd als die op basis van de hiervoor besproken aanbod- en gebruiktabellen. Bij de kwartaalsectorrekeningen komen de resultaten van

¹ Voor een beschrijving van de belangrijkste uitkomsten van de nationale rekeningen, zie [Wat zijn de nationale rekeningen?](#).

de eerste berekening echter pas 85 dagen na afloop van een kwartaal beschikbaar. Hierna worden de kwartaalcijfers, net als bij de aanbod- en gebruiktabellen, bij elke nieuwe jaarberekening aangepast zodat de vier kwartalen telkens optellen tot het nieuwe jaarcijfer.

Arbeidsrekeningen

De arbeidsrekeningen volgen de publicatiestrategie van de aanbod- en gebruiktabellen. Door de late beschikbaarheid van de jaargegevens over zelfstandigen wordt een uitzondering gemaakt voor cijfers over banen, arbeidsjaren en gewerkte uren van zelfstandigen en werkzame personen. Dit geldt ook voor tabellen buiten de arbeidsrekeningen waarin deze gegevens gebruikt worden. Deze gegevens worden pas een jaar later definitief gepubliceerd.

Satellietrekeningen

Naast de hoofdsystemen aanbod- en gebruiktabellen, sectorrekeningen en arbeidsrekeningen zijn er specifieke onderwerpen in aparte modules ondergebracht. Dit zijn de milieurekeningen, regionale rekeningen, groeirekeningen, landbouwrekeningen en toerismerekeningen. Deze satellietrekeningen brengen alleen jaarcijfers uit en volgen de publicatiestrategie van de hoofdstelsels, zij het dat de publicatiedata in sommige gevallen later in het kalenderjaar vallen.

Revisies

Eens in de vijf jaar vindt een revisie van de nationale rekeningen plaats. Bij een revisie worden veranderingen in concepten, classificaties, methoden en bronnen in één keer in de nationale rekeningen doorgevoerd. Om reeksbreuken te voorkomen worden ook de voorafgaande definitieve jaren herzien.

[Revisie nationale rekeningen: uitkomsten voor het verslagjaar 2010](#)

Naast deze vijfjaarlijkse revisies van het gehele stelsel worden bij de sectorrekeningen de financiële rekeningen en balansen jaarlijks gereviseerd. Ook deze correcties worden in de tijd teruggelegd, zodat de gepubliceerde tijdreeksen consistent blijven.

Bijstellingen

De belangrijkste oorzaken voor verschillen tussen de opeenvolgende gepubliceerde cijfers worden periodiek bijgewerkt in de volgende documenten:

[Bijstellingen](#)

Schematisch overzicht van de publicatiedata van nationale rekeningen

	Bbp, finale bestedingen en productie		Inkomens- en vermogensrekeningen	
	Kwartaalcijfers	Jaarcijfers	Kwartaalcijfers	Jaarcijfers
45 dagen na afloop van het kwartaal	eerste berekening plus lichte aanpassing voorgaande kwartalen door seizoencorrectie			
85 dagen na afloop van het kwartaal	tweede berekening plus lichte aanpassing voorgaande kwartalen door seizoencorrectie		eerste berekening	
45 dagen na afloop van het jaar		eerste snelle jaarberekening		
85 dagen na afloop van het jaar	eerste 3 kwartalen worden aangepast	tweede snelle jaarberekening	eerste 3 kwartalen worden aangepast	eerste snelle jaarberekening
6 maanden na afloop van het jaar	aanpassing aan voorlopige jaarcijfers	voorlopige jaarberekening	aanpassing aan voorlopige jaarcijfers	voorlopige jaarberekening
18 maanden na afloop van het jaar	aanpassing aan definitieve jaarcijfers	definitieve jaarberekening	aanpassing aan definitieve jaarcijfers	definitieve jaarberekening
18 maanden na afloop van het jaar			aanpassing aan gereviseerde tijdreeks (1995-...) financiële rekeningen en balansen	revisie van tijdreeks (1995-...) financiële rekeningen en balansen
30 maanden na afloop van het jaar	definitieve vaststelling kwartaalcijfers (jaartotaal blijft gelijk)		definitieve vaststelling kwartaalcijfers (jaartotaal blijft gelijk)	
Iedere 5 jaar	revisie en tijdreeks 1995-...	revisie en tijdreeks 1995-...	revisie en tijdreeks 1995-...	revisie en tijdreeks 1995-...